

וואלה! עסקים

דעות

ישראל הוצאה מ-"הרשימה השחורה" - ועכשיו לאן?

מאת: אילון ברכפלד, מאמר אורח
יום שני, 24 במרץ 2014, 14:18

תיקוני חוקים הביאו לעמידה של ישראל בתקני זכויות יוצרים על תרופות ולהוצאתה מהרשימה השחורה. עו"ד אילון ברכפלד מסביר על ההשלכות של המהלך

תגיות: זכויות יוצרים

לאחרונה, נודע על הסרתה של ישראל מה-"רשימה השחורה" של מדינות שאינן מגינות באופן מספק על זכויות קניין רוחני. המהלך שהוביל לכך, מבוסס, בין היתר, על שינויי חקיקה ותמורות שחלו באכיפה בישראל כלפי הפרות של קניין רוחני. להחלטה זו, משמעויות מגוונות הן בהיבט הכלכלי והן בהיבטים נוספים. החל משנת 2005 הופיעה ישראל ברשימה השחורה של נציבות הסחר האמריקאית (USTR), ונקבע כי יש לפקח עליה פיקוח הדוק (Priority watch list), סטטוס שבה נמצאות דרך קבע, בעיקר מדינות בלתי מפותחות כמו למשל אינדונזיה, פקיסטן, ונצואלה, תאילנד, אוקראינה ואחרות.

איזון ראוי

סייעו לחברות הגנריות כמו טבע (צילום: AP)

הטעם העיקרי אשר בגינו צורפה ישראל לרשימה הינו, ככל הנראה, ההגנה המצומצמת אשר ניתנה בחקיקה הישראלית לתרופות אתיות (תרופות מקוריות). זאת, בנוסף לסוגיות אחרות שאוזכרו בדוחות הנציבות, כמו למשל פרצות בחוק זכויות יוצרים, "פיראטיות" ואי-אכיפת חוקי הקניין הרוחני ועוד. גם התיקון לפקודת הרוקחים שבוצע ב-2005 לא הצליח למנוע היכללותה של ישראל ברשימה. יוער, כי המידע אשר מונפק לנציבות אודות המדינות המפרות זכויות של קניין רוחני נמסר מהאיגוד הבינלאומי לקניין רוחני (IIPA) המהווה שופר לכ-3200 חברות אמריקאיות הזקוקות להגנה בתחומים אלו.

יתכן מאוד, שהתיקון שנכנס לתוקף רק לאחרונה בפקודת הרוקחים (הנוגע להחמרת הענישה כנגד מי שעבר על הוראה לפי פקודת הרוקחים), ותיקונים שבוצעו בחוק הפטנטים, סללו את דרכה של ישראל החוצה מן הרשימה. כדאי לציין, כי בשנת 2010 הוצאה ישראל מהרשימה (היא שבה אליה בשנת 2011), בעקבות שינויים בחוק הישראלי.

היו שטענו, כי החוק הישראלי התאפיין במידה ניכרת של הטיה לטובת התעשייה הגנרית, בין היתר, על מנת לסייע לחברות מקומיות, ובפרט לחברת טבע. מכאן התפתחה התנגשות מסוימת בין צרכים שונים. מחד, הרצון לקדם את השמירה על הקניין הרוחני, לעמוד בסטנדרטיים בינלאומיים, ולהגן על תעשיית התרופות האתיות הנחוצה כל כך לפיתוח תרופות חדשות, ומאידך מתן אפשרות לתעשייה הגנרית לשווק תרופות בטוחות וזולות, ולמזער את הסיכון מיצירת מונופול אינסופי של החברות האתיות.

ראוי לציין, כי אין ביטחון שפיתוי מסחרי למפתחי התרופות, יוצר בסופו של דבר רווח לקהילה. במדינות עולם שלישי למשל, המחיר שמשלמת החברה עבור הענקת הגנת

פטנט, מקטין את הגישה למוצרים רפואיים חיוניים, ולכן נכון שהתמריץ לחברות האתיות יהיה מחושב, ויסתמך על מגוון של שיקולים. מאליו יובן, כי הוצאתה של ישראל מן הרשימה השחורה הינה בעלת משמעות רבה.

ראשית, ישראל עומדת כיום בתקן הבינלאומי של קניין רוחני (תוך תיקון יחסיה עם ה-IIPA), ומדובר בהישג חשוב כשלעצמו ולא רק מבחינה תדמיתית. בכך יש כדי לעודד חברות בינלאומיות להתקשר עם חברות ישראליות ולהשתלב במסחר הישראלי, בשל שלילת החשש מפני הפרות קנייניות. ישראל שוב תשתייך לרשימה של משפחת המדינות המתוקנות הנוהגות לפי סטנדרט גבוה ובלתי מתפשר. בתוך כך, יוביל השינוי להישגים כלכליים במובן הרחב, למשל שיפור יחסי ישראל עם ארגונים בינלאומיים, לרבות חיזוק הקשר עם ארגון ה-OECD, אליו צורפה ישראל בחודש ספטמבר 2010.

מאידך, ההחלטה טומנת בחובה גם היבטים אחרים. כדוגמא נציין, ששינויי החקיקה הנוגעים להארכת תוקף של פטנט עלולים לפגוע בתעשיית התרופות המקומית, בשל הצורך במידע למען פיתוחן של התרופות הגנריות, ולכך השלכות כלכליות וחברתיות. יתכן ששינויי החקיקה שבוצעו בהדרגה ובאופן מדוד איפשרו היערכות מצדן של החברות בישראל לנקיטת צעדים המרככים כובדן של השינויים הללו, והם שפתחו למעשה את הדלת בפני ההחלטה הנוכחית.

השינוי המדורג יצר איזון ראוי בין ההגנה על התעשייה הישראלית והצרכן הישראלי לבין עמידתה המובהקת של ישראל בתקנים בינלאומיים אשר מייצבים אותה בקו אחד עם המדינות המפותחות המובילות.

אילון ברכפלד הינו עו"ד במחלקת הפטנטים במשרד איתן מהולל & שדות

לצפייה בכתבה המלאה
סרקו את ה-QR קוד
וואלה! איתך בכל מקום, הורד לנייד

עוד ב-גלובס

[עושים על האש: איפה כדאי לקנות בשר?](#)
[ב-2013 שילמתם 1.2 מיליארד שקל יותר בדמי הניהול](#)
[צ'ק הישראלית בדרך לאקזיט של 350 מיליון דולר](#)

קרוהן - המחלה והפיצוי

 zhuti.co.il/crohns

חלית בקרוהן? אולי מגיע לך כסף! בשיחת טלפון אחת תוכל לברר זכאותך